

REDACTIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2 an fl. 5; pe 1/4 de an fl. 2.50; pe 1 luna fl. 1.

Nr. de Duminecă pe an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manscripte nu se încapează.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRATIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERTIUNILE:

pe 1/4 de garmond: prima-dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia-oară 4 cr. și timbru de 30 cr. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

„Fallacia“.

(R.) Depunându-și mandatul, generalul Traian Doda, singurul Român ales deputat în 1887, a zis presidentului Dietei, că în statul ungar constituționalismul e o ficțiune.

Procurorul de stat l'a tras atunci în judecată. Pretindea, că agită contra Ungurilor și aruncă cea mai temerară calomnie asupra celui mai sfânt lucru unguresc: constituția. Numai grațierea Monarhului l'a scăpat pe viteazul general ca bătrânețele să nu și le petreacă în temniță, după ce un jumătate veac tronului pavăză, ear' țerii cetățean distins i-a fost.

Prin Memorandumul de la 1892 frunțașii poporului român d'asemeni au vroit să arate tronului, că cel puțin față de naționalități, constituția maghiară este numai un scut, la umbra căruia se sevăresc cele mai revoltătoare ilegalități.

Și pe ei procurorul i-a dat în judecată și dacă membrii din comitetul național n'au stat cu anii în temniță, au s-o mulțumească earăși numai înaltei clemențe a mult încercatului nostru Monarch.

Tot așa: de câte-ori în presa română s'au scris articoli în cari se descoperea mai cu succes șirul lung al ilegalităților comise sub umbra legii, guvernării nostri asmuțau procurorul, ear' temnițele de la Sibiu, Cluj, Vaș și Seghedin se umpleau cu martiri, cum desigur numai în țeri constituționale nu este obicei!

Eată, că vin însă acum d'odată doi fișpani, și unul, Fabian de la Arad, în plină congregație scapă vorba „fallacia“, aplicată la reprezentanța poporului în comitetul jurisdicțional comitatens, — ear' celalalt, Maurer de la Brașov, refuză a răspunde unei interpelări nu mai pentru-că ea i-s'a făcut românește, de și limba română, împreună cu cea sasească, este, conform legii, limba protocolară în comitatul Brașovului.

Mărturisirea celui dintâiu și fapta acestui din urmă, sunt negreșit probe asupra dragostei și spiritului de constituționalism a înalților direcțorii maghiari.

Nu sunt mai altfel nici cei de la centru: guvernul. Din contra: înșiși ministri dau pildă asupra felului cum trebuie ocolită legea, pe de-o parte prin ordonanțe, pe de altă parte respingând ori-ce apelată făcută de naționalități împotriva apucăturilor și hotărârilor fișpănești.

Înainte obștei maghiare stăpânitoare se scuză că totul se face în interesul maghiarismului. În realitate totul se face însă în detrimentul pacificei comune viețuiri a cetățenilor de diferite naționalități și prin urmare spre răul țerii. Căci numai fericită nu poate fi țeara în care pentru interese speciale se calcă principiul fundamentul al ori-cărui stat: justiția!

În duelul de cuvinte ce a avut loc Marția trecută între fișpanul comitatului Arad și între amicul nostru

Dr. St. C. Pop, acesta a demonstrat cum adevărat numai grație însușirilor nobile ale poporului nostru s'au încunjurat în comitate scenele violente cari în alte comitate — și anume în cele maghiare — a necesitat intervenirea armatei și a provocat versări de sânge.

Pentru-că numai în urma nedreptăților pe de-o parte, ear' pe de alta parte a nepăsării pașalelor, poporul se revoltă și se aruncă în brațele socialismului. Noi „agitatorii valachi“, a zis amicul nostru, am știut să ferim poporul nostru de influențele rele căror cel maghiar a căzut jertfă în mai multe comitate.

Răbdarea poporului nostru are însă și ea o margine, și nu e bine să fie împins spre această margine prin decretarea de „fallacie“ a constituțiunii, care tuturor deopotrivă ar trebui să ne fie scut de apărare și nimănui să nu-i fie mijloc de a împila pe alții.

Fișpanii dela Arad și Brașov nu vor să înțeleagă însă aceasta.

Față de cel de la Arad Românii își vor face și în viitor datoria. Nu-l vor îngădui ca prin simple apucături electorale populația română să fie desbrăcată de ale sale drepturi înscrise în legile fundamentale ale țerii.

Față de cel de la Brașov earăși suntem siguri că se vor face toți pașii pentru ca el să respecte legea.

E vorba însă ca Sașii să sară și ei într-o apărare a legii. Să nu lase ca fișpanul sas să confişte azi dreptul Românilor, pentru-că nimeni nu le garantează că mâine nu va veni alt fișpan, care chiar Sas fiind, din ordin mai înalt, ori pentru-ca să între în buncle grații ale stăpânirii, să nesocotească și limba sasească! Nimic mai natural din partea guvernărilor de cât să le vină această poftă. Mai ales dacă ar vedea că naționalitățile nu se opun îndestul împotriva principiului ce unii fișpani vor să introducă în viața publică a comitatelor numind drepturile naționalităților simple „fallacia“.

Eată de ce, în interesul bine înțeles al patriei, naționalitățile să se alieze în luptele comitatense și împreună să deie piept tuturor fișpanilor cari când cerem respectarea constituțiunii, ne răspund: „fallacia“!

Mărturisiri prețioase. În ședința de la 17 c. a Dietei, deputatul apromyist Gulbner Gyula, în aplauzurile întregii opozițiuni, a zis următoarele:

„Pe vremea veche se mai respecta încă în Ungaria legea. Atunci nu se ascundeau într'atâta de publicitate și lumină. Nainte vreme cei de pe fotoliul primului ministru nu căntau să se eschiveze dinaintea obligativității legii și dinaintea sfârșitului ei... atunci morala din politică nu era expulată“...

Și continuând, oratorul a căutat să demonstreze cu pilde recente până la ce grad a decăzut în Ungaria respectul către legi.

Întocmai ceea ce spunem și noi în primul articol de azi.

MIRON ROMANUL.

Sibiu, 17 Oct. 1898.

Îndată după ultima răsufrire a înaltului prelat, Consistoriul arhidieceșan, prin delegații săi, după-cum îi prescrie §. 136 din statutul organic, a făcut cele de lipsă. Opeștiunea aceasta s'a terminat abia pe la 2^{1/2} oare după mezul nopții. Amintese, că în delegațiunea amintită sunt domnii Nicolae Cristea, president; Mateiu Voileanu, din senatul bisericesc; Dr. L. Lemeny și Dr. Ilie Cristea, din senatul școlar și Nicolae Ivan și Dr. N. Vecerdea din senatul episcopesc. Luni la 9 oare înainte de amiază Consistoriul arhidieceșan s'a întrunit în ședință extraordinară ad hoc, a dat expresiune durerii sale prin seculare și prin însemnarea casului trist în protocolul ședinței și a luat măsuri pentru toate câte privesc înmormântarea. Despre aceasta se va publica o programă detaliată. Testament după cât se știe, nu există.

Azi după amiază la 3 oare, fiind corpul repositului așezat după ritul bisericeșilor, în salonul rezidenței arhidieceșan-metropolitane, s'a sevrșit cele dintâiu rugămini pentru sufletul repositului. Publicul va pute vedea reșășițele pământești mâne și Mercuri în rezidență.

Conform statutului organic, alegerea noului metropolit trebuie să se facă în interval de trei luni. Până la anul-nou, Românii ortodocși vor ave deci pe noul metropolit. Întâiu se vor face însă alegerile celor 30 membri din arhidieceșă, precum se vor întregi și locurile ce sunt vacante în congresul național-bisericesc.

Conform statutului organic, dacă din cei 60 membri câți va avea arhidieceșă la congresul național bisericesc, s'ar prezenta toți, ear' din cei 60 ai eparchiei Aradului și Caransebeșului ar lipsi câți-va, pentru egalarea numărului, s'ar trage la sorți din cei ce sunt mai mulți și n'ar participa la vot decât din arhidieceșă un număr egal cu al celor două eparchie, și viceversa.

Episcopii sufragani, dacă nu sunt apleși în vre-un cerc ca deputați, nu au drept de votare.

Atentatul contra împăratului german.

Două depeși din Berlin cu data de 17 c. eacă ce spun despre atentat:

„În cercurile oficiale se scoate la iveală privitor la planul de atentat contra împăratului german, că nu e vorba de o faptă nebună a unui singur om, ci de o conspirație pregătită în toată regula. Pentru siguranța personală a împăratului a fost angajat în urmă un comisar criminalist din Alsacia, Withmer, care trece drept extraordinar de istet și perspicace. Împăratul a întrebât de pe 6 oct. prin cabinetul său civil, dacă vroea să el primească postul. Bine înțeles că el a primit și a plecat imediat la Cătreșopol.“

temeri. Șteioasă sună: re se extind: „he Allgemeine Zeitung“ confirmă lungime de 800 vite de isoarele englezești din

Alexandria despre atentatul plănuțit contra împăratului Wilhelm, și spune, că hărțile ce s'au găsit la cei arestați nu lasă nici o îndoială despre gândul lor, de a sevrși un atentat contra împăratului. E stabilit acum, că bombele confiscate cuprindeau o încărcare puternică de fulmicoton și gloanțe de revolver de calibru mare, astfel în cât ar fi produs negreșit o explozie extraordinar de puternică. Tot așa de sigur a fost stabilit, că reșfăcătorii, după ce executarea faptei în Egipt devenise imposibilă, puseră la cale cele mai minuțioase pregătiri, pentru a transporta la Jaffa bombele spre a se folosi acolo de ele“.

Din Sêrbia.

— Suprimarea ziarelor. — D'ale noi legi de presă. — Expulsare. — Desființarea școlilor. —

O telegramă din Belgrad spune, că organul de capetenie radical „Odiek“ a fost suprimat de poliție, aplicând-i-se legea cea nouă a presei, votată numai în luna lui Maiu a. c., în virtutea căreia guvernul are drept a sista aparițiunea ziarului după a treia confiscare.

După prima confiscare ziarul își schimbă numele în „Narodni Odjek“, dar' nu i-a folosit nimic, căci poliția îi socotea și ea dintâiu confiscare; ear' al 18-lea redactor responsabil, Sêrb din Ungaria, concipient advocația, a fost expulsat din Sêrbia.

Legea cea nouă de presă, afară că introduce cauție, ceea-ce nu era până acum în Sêrbia, mai cere de la redactorul responsabil să aibă diplomă de la universitate; astfel că multe ziare au încetat în urma acestei dispozițiuni Milanești; pe când aceluia ce laudă înțelepciunea generalismului, li-se eartă cauția.

„Narodny Listy“ din Praga, care critică aspru făptuirile lui Milan, de trei luni este oprită a intra în Sêrbia, unde are mulți abonați nu numai printre Cehi, ce trăiesc acolo, dar' și printre Sêrbi.

Organul partidului liberal „Sêrpska Zastava“, a fost suprimat în urma unui singur articol intitulat cu vorba românească „Sus“ articol vehement contra tatălui și fiului, cari amândoi — zice — caută să nimicească constituția Sêrbiei, silind Scupștina, adunată simplu cu poliție, a vota câteva legi în scopul amintit. În articol e descrisă faimoasa constituție a lui Midhat pașă, pe care o hărăzise Turciei sultanul precedent Abdul-Azis, „în ultimele momente ale domniei sale nedemne“. Mai departe se povestește, cum a fost omorât Abdul-Azis de malcontenti, ear' Midhat-pașă, plămuitorul acestei frumoase constituțiuni, expulsat în Arabia, unde a și fost otrăvit. La sfârșit articolul dă apoi adunare atât regelui și tatălui său, cât și actualului ministru-president. În Belgrad se zice, că articolul a apărut cu înscușințarea lui Ristić, care păstrează sub șapte lăcate actul de botz al lui Milan.

Una din legile reacționare votată de Scupștina actuală în sesiunea ei de primăvară, este aceea, prin care se supimă 11 gimnasil, între acestea 2 din Belgrad, și 1 școală reală. Guvernul se justifică în privința acestei legi prin proletariatul intelectual înmulțit, în realitate însă treaba stă altfel. În Sêrbia anume toate școlile sunt în regia statului; guvernul așa dară prin suprimarea școlilor vrea să și micșoreze cheltuelile și să silească apoi comunele să și susțină ele însele școlile. Un asemenea cas s'a și întâmplat deja în orașul Smudenovo (Semendia), unde a fost desființat gimnaziul de stat, ear' imediat după aceea, prin decret regal s'a dat învoirea, ca orașul să și înființeze unul pe socoteala proprie.

ului național-liberal; ca atare el fusese a-

După retragerea cabinetului Ion Bră-

Muncitor afară din cale harnic, Canta-

Expoziția de poame și de vite din Se-

Din hojiile lui Krivany. Comisiunea in-

Asfel, când sună ceasul adevăratei pro-

In fața clădirilor intrerupte se grămădeau

Bibliografie. A apărut Nrul 10 din „Fa-

orfanală a dat de urma unei noue defrau-

Jidanii în Franța. Ziarul nemțesc „His-

DI Vasile Popovici, funcționar consisto-

Jidani falsificatori de bancnote. Poliția

Expulsarea Ovrelor din Palestina. Sub

După o altă informație, mai multe fami-

Verstă de 118 ani a ajuns un neguțator

Moarte de om pentru cântece ungurești.

Tolstoi și onorarul. Ziarele rusești scriu,

Bibliografie. A apărut Nrul 10 din „Fa-

drd Coriolan Nedelcu. Literatură. Teatru.

„România musicală“ de sub direcți-

„Foaia populară“ de sub direcțiunea

Dr. Sterie N. Ciureu. X Pelikangasse

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce su-

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor)

Felurimi.

Primul telegraf în Ungaria. In fasci-

Optsprezece ani la postă. Din Stavanger

Cel mai bogat om în Europa este sul-

Lista civilă a sultanului e de 22 milioane

Ce-i folosește însă bogăția, dacă viața in-

că sultanul unde va petrece noaptea. Are

Odăile sunt provăzute cu uși de fer și

Invitare la abonament

Decshidem prin aceasta abonament pe

Pe un an fl. 10.—

Pentru România și străinătate.

NUMERII DE DUMINECA

Domnii cari se abonează la

Administrația

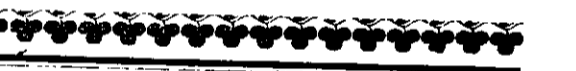

Table with 2 columns: Arad, B-Pesta. Rows for Grâu, Cucuruz, Orz, Săcară, Ovės.

Table with 3 columns: Hârtie-monetă română, Cump., 9.53 vënd, 9.54

ULTIME ȘTIRI

Crota. Constantinopol, 18 Oct.

Ministrul de externe, Tevfik pașa a împăr-

„Novoie Vremia“ scrie: Crota nici o dată

Editor: Aurel Popovici-Barciann.

„CONCORDIA“, societate comercială pe acții, Sibiuu.

Domnii acționari ai societății comerciale pe acții se invită prin aceasta în virtutea §. 19 al statutelor societății la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiuu, Vineri în 4 Noemvrie 2898 st. n. înainte de ameză la 10 oare în casa institutului de credit și de economii „Albina“ (Strada Baier Nr. 1.)

O B E C T E L E:

1. Raportul anual al Direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1897/8 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea unui membru în Direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23, 24 din statutele societății voese să participe la adunare în persoană, sau prin plinepotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Mercuri în 2 Noemvrie a. e. st. n. la 5 oare p. m. la Casa societății în Sibiuu sau la filiala din Făgăraș, ori la filiala Institutului de credit și de economii „Albina“ în Brașov.

Sibiuu, în Octomvrie 1898.

DIRECȚIUNEA.

„CONCORDIA“, societate comercială pe acții Sibiuu.

Bilanț cu 30 Iunie 1898.

Active:		Pasive:	
Cassa în numerar	fl. 2107.51	Capital social:	
Mobilier	fl. 9750.45	1000 acții à 100 fl.	fl. 100,000 --
după 10% amortisare	„ 975.45	Diverse conturi creditoare	„ 74344.00
Mărfuri	fl. 159542.32	Profit curat	„ 6975.06
Diverse conturi debitoare	„ 11094.88		
	fl. 181519.72		fl. 181519.78

Profit și pierderi, cu 30 Iunie 1898

Debit:		Credit:	
Interese	fl. 836.49	Profit de marfă	fl. 27668.91
Spese:		Provisiuni și alte venituri	fl. 1385.50
Salare și întreținerea personalului	fl. 14231.96		
Chirie	fl. 2549.98		
Imprimare, registre, porto, încălzit, luminat și diverse	fl. 2784.07		
Amortisări:			
din mobilier	fl. 975.45		
Spese de fondare	fl. 46.49		
Dare:			
Directă comitatensă comunală și pentru salariile personalului	fl. 654.91		
Profit curat	fl. 6975.06		
	fl. 29054.41		fl. 29054.41

Sibiuu, 30 Iunie 1898.

P. Cosma m. p.
președinte.

Dr. L. Lemény m. p.
membru al Direcțiunii.

I. Lissai m. p.
membru al Direcțiunii.

D. Rațiu m. p.
Director.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Sibiuu, în 15 Octomvrie 1898.

Nicolae Penciu m. p.

Dr. Ilie Beu m. p.

Dr. Vasilie Bologa m. p.

La administrațiunea „Tribunei Poporului“.

se află de vânzare

următoarele cărți pentru școlile populare.

ABC Carte de citire de Iosif Moldovan, N. Stef etc.	20 cr.
A doua carte de citire, de mai mulți prietini, Brașov	28 „
Geografia Patriei de Ioan Dariu	25 „
Istoria bisericească	30 „
Ioan Popescu: Carte de citire II, prelucrată de Dr. Petru Șpan	30 „
Intâia carte de scriere și citire pentru învățământul limbei maghiare de Ioan Roman	10 „
Gramatica română de Ioan Petran profesor	15 „
Micul catechis	15 „
Istoria Patriei de Ioan Dariu	25 „
Carte de citire și deprindere în limba maghiară de Wilhelm Groo	24 „

preenm și requisite de scris.

Rugăm deci pe toți domnii învățători a ne onora cu comanda lor pentru anul acesta școlastic.

La facerea comenzilor, cari se vor efectua prompt, sunt rugați a adauga și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Tribuna Poporului.“

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian
cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“